

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور

۱. نکات مهم و محورهای تصمیم‌گیری

(ویرایش اول)

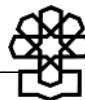
معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفتر: مطالعات بخش عمومی

کد موضوعی: ۲۳۰
شماره مسلسل: ۱۴۰۴۱
آذرماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	مقدمه.....
۱	۱. شرایط اقتصادی کشور و کارکردهای لایحه بودجه.....
۴	۲. راهبردهای اصلی دولت در تنظیم منابع و مصارف لایحه بودجه.....
۱۸	۳. ترکیب منابع و مصارف.....
۲۱	۴. محورهای اصلی تصمیم‌گیری مجلس شورای اسلامی.....
۲۳	پیوست.....

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ۱. نکات مهم و محورهای تصمیم‌گیری (ویرایش اول)

مقدمه

در این گزارش پس از تشریح شرایط اقتصادی کشور، کارکردهای بودجه (به‌عنوان یکی از مهمترین ابزارهای سیاستگذاری اقتصادی) بررسی و سپس با راهبردهای اصلی دولت در تهیه و تنظیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور مقایسه شده است. همچنین ضمن مرور ترکیب منابع و مصارف عمومی لایحه بودجه، محورهای اصلی تصمیم‌گیری مجلس شورای اسلامی پیرامون بودجه سال ۱۳۹۴ ارائه شده است.

۱. شرایط اقتصادی کشور و کارکردهای لایحه بودجه

۱-۱. شرایط اقتصادی کشور در هنگام تقدیم لایحه

در سال‌های اخیر متغیرهای اقتصاد کلان کشور یک دوره بی‌ثباتی را تجربه کرده‌اند و از سال ۱۳۹۱ شرایط رکود تورمی بر اقتصاد کشور حاکم بوده است. طبق گزارش بانک مرکزی نرخ رشد اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۲، به میزان ۱/۹- درصد و نرخ تورم ۳۴/۷ درصد بوده است.

با این‌حال، آمارهای مربوط به سه ماهه اول ۱۳۹۳ نشان می‌دهد نرخ رشد

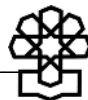
اقتصادی در سه ماهه اول ۱۳۹۳ برابر ۴/۶ درصد بوده است. همچنین نرخ تورم در پایان آبان‌ماه ۱۳۹۳ به ۱۸/۲ درصد رسیده است و با توجه به نرخ ۱۵ درصدی تورم نقطه به نقطه انتظار می‌رود روند کاهشی تورم در ماه‌های آتی سال ۱۳۹۳ ادامه یابد.

به عقیده اغلب کارشناسان، چشم‌انداز نرخ رشد اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۳ مقداری مثبت و البته ناچیز می‌باشد. طبق گزارش صندوق بین‌المللی پول، نرخ رشد اقتصادی ایران در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ به ترتیب ۱/۵ و ۲/۲ درصد پیش‌بینی شده است. بانک جهانی نیز نرخ رشد اقتصادی کشور را برای این دو سال به ترتیب ۱/۵ و ۲ درصد پیش‌بینی کرده است.

بدین ترتیب به‌رغم بی‌ثباتی شدید متغیرهای کلان از قبیل نرخ تورم، نرخ ارز و ... در سه سال گذشته، در سال جاری نااطمینانی نسبت به آینده اقتصاد کاهش یافته و شاهد کاهش نسبی تورم و مثبت شدن نرخ رشد اقتصاد و البته ثبات نسبی نرخ ارز در سال ۱۳۹۳ بوده‌ایم. با این وجود برای سال ۱۳۹۴، به سبب کاهش قیمت نفت و نامشخص بودن وضعیت تحریم‌ها پیش‌بینی روند متغیرهای اقتصادی دشوار است.

۲-۱. چالش‌ها و مشکلات متعدد اقتصادی فراوی اقتصاد ملی

مسائل و مشکلات آتی، کوتاه‌مدت و میان‌مدت پیش روی اقتصاد ایران متنوع و فراوان است. به عقیده بسیاری از کارشناسان در چنین شرایطی باید از اتخاذ سیاست‌های پراکنده و موردی خودداری کرد. تداوم تحریم‌های اقتصادی و مشخص نبودن وضعیت آن در سال آینده، کاهش منابع دولت در سال‌های اخیر، افزایش مخارج دولت در طول یک دهه به‌دنبال افزایش درآمدهای نفتی، کسری منابع و مصارف هدمند کردن

یارانه‌ها و انحراف آن از اهداف اصلی، وجود حجم عظیم طرح‌های عمرانی نیمه‌تمام ملی و استانی که اتمام آنها با سازوکارهای فعلی خارج از توان مالی دولت است، حجم عظیم بدهی‌های دولت و شرکت‌های دولتی به بانک‌ها و بخش خصوصی و مشکلات تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی؛ نمونه‌هایی از مشکلات و چالش‌های پیش روی اقتصاد کشور است که حل آنها به یک بسته سیاستی منسجم نیاز دارد. حل مشکلات فوق در چارچوب بسته سیاستی مزبور مستلزم استفاده بهینه از ظرفیت‌های انسانی و منابع طبیعی و مزیت‌های جغرافیایی کشور است. شایان ذکر است که دولت در سال ۱۳۹۳ تلاش کرده است از طریق ارائه مجموعه سیاست‌های خروج غیرتورمی از رکود بخشی از این مهم را انجام دهد.

۳-۱. کارکرد بودجه سال ۱۳۹۴ مبتنی بر شرایط و چالش‌های اقتصادی

معمولاً انتظار بر این است که بودجه سنواتی دو کارکرد عمده داشته باشد:

- الف) بودجه به‌عنوان مهمترین ابزارهای سیاستگذاری مالی در جهت ایجاد ثبات اقتصادی، تحریک رشد اقتصادی، بهبود اشتغال و توزیع درآمد عمل نماید.
- ب) تصویر روشن و دقیق از نحوه اداره بخش عمومی کشور شامل نحوه تجهیز منابع و تخصیص هزینه‌ها (اعم از جاری و عمرانی)، ابداعات و نوآوری‌های قوه مجریه برای اداره امور و افزایش کارایی دولت ارائه دهد.

بررسی مقدماتی لایحه بودجه ۱۳۹۴ توسط مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد که لایحه بودجه ۱۳۹۴ هر دو کارکرد را تعقیب می‌کند. البته کارکرد سیاستگذاری در حوزه اقتصادی بیشتر از طریق احکام فراوانی که در ذیل ماده واحده

بودجه آمده، قابل مشاهده است. البته همانند بودجه ۱۳۹۳، لایحه بودجه ۱۳۹۴ نیز به صورت موردی به این مسائل پرداخته است و فاقد ویژگی یک برنامه سیاستی مدون در این خصوص است.

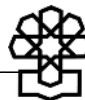
۲. راهبردهای اصلی دولت در تنظیم منابع و مصارف لایحه بودجه

در سمت منابع لایحه بودجه، میزان و نحوه استفاده از منابع حاصل از صادرات نفت، استفاده از منابع صندوق توسعه ملی و تصمیم‌گیری درباره نحوه اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، حجم منابع حاصل از دریافت مالیات، شیوه و میزان استفاده از منابع تعهدزا از جمله اوراق مشارکت، اسناد خزانه و ... برای تأمین مالی دولت و در سمت مصارف لایحه بودجه، حجم و ترکیب اعتبارات جاری و عمرانی و تغییر برخی از وظایف دولت عمده‌ترین محورهای تصمیم‌گیری هستند.

۲-۱. ارزش منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی

در قانون بودجه ۱۳۹۳، قیمت هر بشکه نفت خام و میعانات گازی ۱۰۰ دلار، نرخ برابری دلار مبنای محاسبات بودجه معادل ۲۶،۵۰۰ ریال، صادرات نفت خام یک میلیون بشکه در روز، صادرات میعانات گازی ۲۹۷ هزار بشکه در روز و فروش میعانات گازی به پتروشیمی‌ها ۱۲۰ هزار بشکه در روز در نظر گرفته شده بود.

در لایحه بودجه ۱۳۹۴، قیمت هر بشکه نفت خام و میعانات گازی ۷۲ دلار، نرخ برابری دلار مبنای محاسبات بودجه معادل ۲۸،۵۰۰ ریال و صادرات نفت خام و میعانات گازی همانند سال ۱۳۹۳ در نظر گرفته شده است.

پیش‌بینی عملکرد مقادیر مذکور در سال ۱۳۹۳ گویای آن است که میانگین قیمت هر بشکه نفت خام و میعانات گازی تا پایان سال حدود ۹۳ دلار، نرخ برابری دلار معادل ۲۶،۵۰۰ ریال، صادرات نفت خام حدود ۱/۰۸ میلیون بشکه در روز، صادرات میعانات گازی نزدیک ۲۳۷ هزار بشکه در روز و وصولی حاصل از فروش میعانات گازی به پتروشیمی‌ها حدود ۲۰ هزار بشکه در روز خواهد بود (جدول ۱).

جدول ۱. صادرات نفت طی سال‌های ۱۳۹۲ - ۱۳۹۴

ردیف	سال	قانون سال ۱۳۹۲	قانون سال ۱۳۹۳	پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۹۳	لایحه سال ۱۳۹۴
۱	صادرات نفت خام (میلیون بشکه در روز)	۱/۰۶	۱	۱/۰۸	۱
۲	صادرات میعانات گازی (میلیون بشکه در روز)	۰/۲۴۳	۰/۲۹۷	۰/۲۳۷	۰/۲۹۷
۳	سهم دولت از فروش میعانات گازی به پتروشیمی‌ها (میلیون بشکه در روز)	.	۰/۱۲۰	۰/۰۲	۰/۱۲
۴	قیمت نفت (دلار به ازای هر بشکه)	۹۵	۱۰۰	۹۳	۷۲

مأخذ: محاسبات مرکز پژوهش‌های مجلس.

با فروض مطرح شده، ارزش کل صادرات نفت خام و میعانات گازی در قانون بودجه ۱۳۹۳ حدود ۵۱ میلیارد دلار منظور شد که پیش‌بینی می‌شود در حدود ۴۵ میلیارد دلار عملکرد داشته باشد؛ این رقم در لایحه بودجه ۱۳۹۴، حدود ۳۷ میلیارد دلار در نظر گرفته شده است (جدول ۲).

از این‌رو، پس از کسر سهم شرکت نفت (۵/۳۹ میلیارد دلار) و سهم صندوق توسعه ملی (۶/۸۳ میلیارد دلار) از صادرات نفت خام و میعانات گازی (۳۷/۱۶ میلیارد دلار)

می‌توان نتیجه گرفت که حدود ۲۴/۹۴ میلیارد دلار (۷۱۰،۷۶۰ میلیارد ریال) بابت سهم دولت از منابع حاصل از صادرات نفت در ردیف ۲۱۰۱۰۱ و ردیف ۲۱۰۱۰۹ پیش‌بینی شده است.

جدول ۲. ارزش نفت خام و میعانات گازی طی سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۴

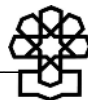
(میلیارد دلار)

عنوان	قانون سال ۱۳۹۲*	قانون سال ۱۳۹۳	پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۹۳	لایحه سال ۱۳۹۴
صادرات نفت خام و میعانات گازی	۴۵/۱۸	۵۱/۵۰	۴۵/۳۵	۳۷/۱۶
صادرات نفت خام	۳۶/۷۶	۳۶/۵۰۰	۳۶/۷۶	۲۶/۲۸
صادرات میعانات گازی	۸/۴۳	۱۰/۸۴	۸/۰۵	۷/۸۸
سهم دولت از فروش میعانات گازی به پتروشیمی‌ها**	-	۴/۱۶	۰/۵۴	۳/۰۰
حداقل سهم صندوق توسعه ملی	۱۱/۴۵	۱۴/۶۸	۱۳/۸۹	۶/۸۳
سهم شرکت ملی نفت ایران	۶/۵۵	۷/۴۷	۶/۵۸	۵/۳۹
مانده وجوه حاصل از صادرات نقدی نفت خام و میعانات گازی	۲۷/۱۸	۲۹/۳۶	۲۴/۸۹	۲۴/۹۴
واریز به ردیف ۲۱۰۱۰۱	۲۶/۲۷	۲۸/۴۱	۲۴/۱۱	۲۴/۳۰
واریز به ردیف ۲۱۰۱۰۹	۰/۹۱	۰/۹۵	۰/۷۸	۰/۶۴

مأخذ: همان.

* با در نظر گرفتن اصلاحیه بودجه سال ۱۳۹۲.

** میعانات گازی تحویلی به پالایشگاه‌ها مشمول تخفیف ۵ درصدی است.

با توجه به توضیحات مذکور، یکی از مهمترین محورهای تصمیم‌گیری مجلس در بحث منابع بودجه، حجم و نحوه تأمین منابع حاصل از صادرات نفت در بودجه است.

۲-۲. حساب ذخیره ارزی

بند «ن» تبصره «۲» ماده واحده به دولت اجازه می‌دهد، مازاد درآمدهای پیش‌بینی شده ریالی حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی (که می‌تواند ناشی از افزایش قیمت نفت یا افزایش صادرات یا افزایش نرخ ارز باشد)، تا سقف ۱۵۰ هزار میلیارد ریال را صرف سرفصل‌های متعدد و کلی کند. در نتیجه اساساً وجوهی برای واریز به حساب ذخیره ارزی باقی نخواهد ماند.

این درحالی است که حساب ذخیره ارزی طبق ماده (۱۴) قانون نفت مصوب ۱۳۹۰ و ماده (۸۵) قانون برنامه پنجم توسعه برای جلوگیری از آثار نوسانات قیمت نفت بر ثبات بودجه تشکیل شده است و هرگونه استفاده از مازاد منابع نفتی نسبت به پیش‌بینی بودجه باید از طریق سازوکار حساب ذخیره ارزی صورت گیرد.

طبق ماده (۸۵) قانون برنامه عواید حاصل از صادرات نفت (اعم از نفت خام و میعانات گازی) به صورت نقدی و تهاتری و درآمد دولت از صادرات فرآورده‌های نفتی و خالص صادرات گاز پس از کسر مصارف ارزی پیش‌بینی شده در جداول قانون بودجه کل کشور و پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی به حساب ذخیره ارزی واریز می‌شود. اما حکم بند «ن» تبصره «۲» ماده واحده نه تنها این سازوکار را مخدوش کرده است بلکه با تغییر ماده (۸۵) قانون برنامه، حکم به واریز مازاد منابع نفتی بیش از ۱۵۰ هزار میلیارد ریال به صندوق توسعه به جای واریز به حساب ذخیره ارزی داده است. علاوه بر

این، روش پیشنهادی (به رغم آنکه در چند سال اخیر در بودجه‌های سنواتی تکرار شده است) به معنای تصویب متمم بودجه ضمن تصویب بودجه سنواتی است که در عمل خلاف اصول بودجه‌ریزی به‌ویژه در شرایط محدودیت منابع است.

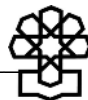
۲-۳. صندوق توسعه ملی

از دیگر محورهای مهم تصمیم‌گیری در لایحه بودجه ۱۳۹۴، توجه به سهم صندوق توسعه ملی از منابع نفتی است.

طبق قانون برنامه پنجم توسعه، سهم صندوق توسعه ملی از ۲۰ درصد شروع شده و هر ساله ۳ درصد به آن اضافه خواهد شد. در نتیجه در ۱۳۹۴ باید این سهم حداقل ۳۲ درصد در نظر گرفته شود، اما در تبصره «۲» لایحه بودجه ۱۳۹۴ این سهم ۲۰ درصد منظور شده است. این اقدام نه تنها برخلاف ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه بوده بلکه با بند «۱۸» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر افزایش سالیانه سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز تا قطع وابستگی بودجه به نفت مغایر است.

حساب ذخیره ارزی که به‌منظور تعادل‌بخشی بودجه عمومی کشور در مواجهه با کاهش درآمدهای نفتی تشکیل شد در عمل فاقد منابع است. در سال ۱۳۹۴ که دولت با نوسان احتمالی منابع نفتی مواجه خواهد شد وجود سازوکارهای مناسب برای جبران کاهش درآمدهای نفتی یکی دیگر از محورهای مهم تصمیم‌گیری مجلس است.

یکی از راه‌های ممکن، کاهش دادن هزینه‌های جاری و عمرانی کشور تا حد امکان و در حد منابع قابل حصول است. راه دیگر، همان‌طور که در لایحه ۱۳۹۴ پیشنهاد شده،

کاهش سهم صندوق توسعه ملی تا ۲۰ درصد است، لکن در راستای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و رعایت قانون برنامه پنجم توسعه و همچنین شفاف‌سازی عملیات مالی دولت و اولویت حفظ قواعد و سیاست‌های کلی نظام به رفع نیازهای کوتاه‌مدت دولت، پیشنهاد می‌شود سهم صندوق توسعه ملی مطابق قانون به‌طور کامل پرداخت و در صورت نیاز اضطراری بودجه، به دولت اجازه داده شود تا وجوه مورد نیاز را از صندوق توسعه ملی استقراض و در قسمت واگذاری دارایی‌های مالی بودجه عمومی دولت درج کند.

علاوه بر این، در تبصره «۵» لایحه بودجه اجازه تبدیل ۲۰ درصد منابع ارزی سال ۱۳۹۴ صندوق توسعه ملی به‌صورت تسهیلات ریالی به بخش‌های آب و کشاورزی، محیط زیست، صنعت و معدن، حمل‌ونقل و گردشگری درخواست شده است. صندوق توسعه ملی با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی تشکیل شد و تبصره «۲» جزء «ط» اساسنامه صندوق اعطای تسهیلات آن را صرفاً به‌صورت ارزی دانسته و تأیید کرده سرمایه‌گذاران استفاده‌کننده از این تسهیلات اجازه تبدیل ارز به ریال در بازار داخلی را ندارند.

۴-۲. اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها

در لایحه بودجه ۱۳۹۴ مقرر شده است که مبلغ ۴۸۰ هزار میلیارد ریال از محل اصلاح قیمت حامل‌های انرژی و کالاهای اساسی موضوع این قانون (بجز منابع حاصل از اصلاح

قیمت آب و برق که در اختیار شرکت‌های تأمین‌کننده این کالاها قرار خواهد گرفت) حاصل شود. در این لایحه مقرر شده این منابع در کنار سایر منابع و اعتبارات یارانه‌ای دیگر مندرج در ردیف‌های بودجه‌ای برای مصارف زیر در نظر گرفته شود:

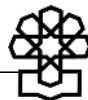
۱. اجرای مفاد ماده (۸) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و کمک به بخش تولید اقتصاد، بهبود حمل‌ونقل عمومی و بهینه‌سازی انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و همچنین جلوگیری از آلودگی محیط زیست، معادل ۵۲ هزار میلیارد ریال،
 ۲. اجرای بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه (بخش بهداشت و درمان) معادل ۴۸ هزار میلیارد ریال،

۳. پرداخت نقدی و غیرنقدی یارانه‌ها معادل ۴۲۰ هزار میلیارد ریال،

۴. تأمین یارانه سود تسهیلات تأمین مسکن حمایتی زوج‌های جوان، اقشار آسیب‌پذیر، روستاییان، ساماندهی مسکن بافت فرسوده و سکونتگاه‌های حاشیه شهرها و مسکن مهر معادل ۱۳ هزار میلیارد ریال،

۵. بابت کمک به برنامه اشتغال جوانان و فارغ‌التحصیلان معادل ۱۰ هزار میلیارد ریال. جمع مصارف تعیین شده برای منابع ناشی از افزایش قیمت حامل‌های انرژی (بجز آب و برق) و سایر ردیف‌های بودجه‌ای دیگر مرتبط با یارانه‌ها معادل ۵۴۳ هزار میلیارد ریال است. بدین ترتیب در سال ۱۳۹۴ ضروری است معادل ۶۳ هزار میلیارد ریال از محل سایر ردیف‌های بودجه برای تأمین منابع اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها استفاده شود.

سقف منابع پیش‌بینی شده حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی و سایر کالاها و خدمات موضوع قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (بجز آب و برق) در لایحه بودجه ۱۳۹۴

مشابه قانون بودجه ۱۳۹۳ است. در عین حال باید توجه داشت که دولت در سال ۱۳۹۳ قیمت حامل‌ها را به اندازه‌ای افزایش نداد که ۴۸۰ هزار میلیارد ریال را تأمین کند و ممکن است بخواهد تا از این اجازه قانونی در ماه‌های آتی سال ۱۳۹۳ استفاده کند یا افزایش قیمت حامل‌های انرژی تا سقف مزبور را در سال ۱۳۹۴ انجام دهد. ضمناً نسبت به حکم مزبور در قانون بودجه ۱۳۹۳، در لایحه راهبرد حذف گروه‌های پردرآمد کنار گذاشته شده است.

۵-۲. حجم منابع حاصل از دریافت مالیات

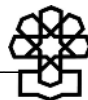
رشد اقتصادی، رونق کسب‌وکار، میزان تورم، حجم واردات و صادرات (حجم مبادلات بین‌المللی) و غیره در کنار عملکرد سازمان امور مالیاتی، از عوامل مؤثر در وصول درآمدهای مالیاتی است. در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی سعی داشت تا با اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم در قالب لایحه تقدیمی از طرف دولت، ضمن رفع مسائل و مشکلات قانون فعلی، بسترهای کارآمدسازی نظام مالیاتی در سیستم اقتصادی کشور را فراهم کند. این امر که هم‌اکنون نیز در دستور کار مجلس است، هنوز به سرانجام نرسیده و از این منظر می‌توان گفت که در بحث تحولات نرم‌افزاری نظام مالیاتی عملاً گشایشی در سال ۱۳۹۴ اتفاق نخواهد افتاد، اما با توجه به تحولات درون‌سازمانی و همچنین پیگیری برخی از احکام قانون برنامه پنجم در خصوص تجهیز و توسعه نظام مالیاتی، سازمان امور مالیاتی کشور درصدد اجرای برخی برنامه‌ها و سیاست‌ها (مانند اجرای طرح جامع مالیاتی و تشکیل بانک اطلاعات اقتصادی مؤدیان، مکانیزه کردن فرآیندهای عملیاتی سازمان و ...) است که این برنامه‌ها می‌تواند تا

حدودی عملکرد این نظام در سال‌های آتی را کارآمدتر و هزینه‌تر تشخیص و وصول مالیات در اقتصاد را کاهش دهد.

به نظر می‌رسد تا زمان اجرای کامل نظام جامع مالیاتی و تشکیل بانک‌های اطلاعات اقتصادی مورد نیاز سیستم مالیاتی و تا زمان نهایی شدن قانون جدید مالیات‌های مستقیم و به تبع آن استقرار نظام‌های جدید مربوط به این قانون، نمی‌توان انتظار داشت که از این محل، درآمدهای واقعی مالیاتی رشد معناداری داشته باشد. از سوی دیگر، براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته، متغیرهای کلان اقتصادی اثرگذار بر درآمدهای مالیاتی در سال ۱۳۹۴ تغییرات معناداری نسبت به سال جاری نخواهد داشت. با توجه به مسائل مزبور و اینکه پایه درآمدهای مالیاتی سال ۱۳۹۴ مشابه سال ۱۳۹۳^۱ است و صرفاً نرخ مالیات بر ارزش افزوده یک درصد افزایش می‌یابد و لذا می‌توان پیش‌بینی کرد که درآمدهای مالیاتی در سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳ تغییر قابل توجهی نخواهد داشت (صرفنظر از تغییرات ناشی از تورم).

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ معادل ۸۶۱ هزار میلیارد ریال به عنوان درآمدهای مالیاتی (منابع عمومی) پیش‌بینی شده است. این رقم نسبت به رقم درآمدهای مالیاتی مصوب در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ (۷۱۴ هزار میلیارد ریال) حدود ۱۷ درصد رشد داشته است. با توجه به روند فعلی وصولی درآمدهای مالیاتی انتظار است که کل وصولی درآمدهای مالیاتی در سال ۱۳۹۳ در حدود ۶۷۸ هزار میلیارد ریال (با فرض تحقق ۱۳۳ هزار میلیارد ریال مالیات بر واردات) باشد. اگر فرض شود پیش‌بینی تحقق درآمدهای مالیاتی سال ۱۳۹۳ درست باشد، رقم درآمدهای مالیاتی لایحه بودجه ۱۳۹۴ رشد ۲۷

۱. براساس مطالعات صورت گرفته در نظام اقتصادی ایران حدود ۵۵ تا ۶۰ درصد از تولید ناخالص داخلی مشمول مالیات است.

درصدی نسبت به رقم عملکردی سال جاری خواهد داشت که نیازمند بررسی است.

۲-۶. حجم و چگونگی استفاده از اوراق مشارکت، صکوک و اسناد خزانه

دولت در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ به ترتیب انتشار ۱۲۲ هزار میلیارد ریال و ۶۰ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت، صکوک و اسناد خزانه مذکور را پیش‌بینی کرده بود که عملکرد آن، هم در سال ۱۳۹۲ و هم تا شهریور سال ۱۳۹۳ صفر بوده است. همچنین در سال ۱۳۹۳ از مجموع ۲۴۶ هزار میلیارد ریال اوراقی که برای تأمین منابع وزارتخانه‌های دولتی و یا شرکت‌های تابع آنها پیش‌بینی شده بود حدود ۴/۸ هزار میلیارد ریال (حدود ۲ درصد) عملکرد وجود داشته است.

همچنین حدود ۱۳۴/۴ هزار میلیارد ریال از اوراق مشارکت منتشر شده بخش دولتی (از سال ۱۳۹۰ به بعد با سررسید ۴ ساله) هنوز سررسید نشده و ۷۸/۵ هزار میلیارد ریال از این اوراق در سال ۱۳۹۴ سررسید می‌شود.

بدین ترتیب تحقق پیش‌بینی‌های انجام شده درباره اولاً، انتشار و فروش ۱۱۰ هزار میلیارد ریال اوراق بهادار توسط دولت، ثانیاً، انتشار و فروش ۱۸۵ هزار میلیارد ریال اوراق بهادار توسط وزارتخانه‌های دولتی، شرکت‌های تابعه آنها و شهرداری‌ها و همچنین انتشار و فروش ۱۲/۵ میلیارد یورو اوراق بهادار ارزی در لایحه بودجه ۱۳۹۴، امکان‌پذیر نبوده و خوش‌بینانه است، لذا کسری بودجه دولت از محل عدم تحقق وصولی‌ها ناشی از فروش ۱۱۰ هزار میلیارد اوراق بهادار (اسناد خزانه اسلامی، اوراق مشارکت و صکوک اجاره) که جزء منابع عمومی تلقی شده است، دور از انتظار نخواهد بود.

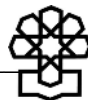
از نظر نحوه درج در جداول بودجه، منابع حاصل از فروش اوراق بهادار دولت (اسناد خزانه اسلامی و صکوک اجاره) به میزان ۶۰ هزار میلیارد ریال که صرف تسویه مطالبات اشخاص حقیقی و حقوقی از دولت می‌شود، باید در بخش مربوط به تملک دارایی‌های مالی و تحت عنوان تسویه دیون دولت آورده شود. در لایحه بودجه ۱۳۹۴ به این مهم توجه نشده است و لذا حداقل بخش عمده‌ای از این رقم در ترکیب با سایر منابع دولت، به متعادل‌سازی بودجه عمومی دولت کمک کرده است.

۲-۷. درآمدهای اختصاصی

درآمدهای اختصاصی در لایحه بودجه ۱۳۹۴ با رقم ۴۲۹ هزار میلیارد ریال نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۳ (۲۳۸ هزار میلیارد ریال) ۱/۸ برابر شده است. در سال ۱۳۹۴ در بین فصول مختلف، درآمد اختصاصی فصول دفاع و بهداشت و سلامت به ترتیب ۷۴ و ۱۱۴ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل افزایش یافته است. درآمد اختصاصی که اختصاص درآمد خاص به مصرف خاص است، با اصول بودجه‌ریزی مغایر است.

۲-۸. واگذاری شرکت‌های دولتی

کل منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی در لایحه بودجه ۱۳۹۴ مبلغ ۱۸۰ هزار میلیارد ریال است (کاهش ۲۲ درصدی نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۳). با عنایت به وضعیت اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۴ که در قسمت اول این گزارش شرح آن رفت، وجود برخی مشکلات ساختاری در شرکت‌های باقی مانده برای واگذاری و تقاضای پایین برای خرید برخی از شرکت‌های قابل واگذاری و مشکلات دریافت وجوه فروش

شرکت‌ها به صورت اقساطی، پیش‌بینی می‌شود عملکرد واگذاری شرکت‌های دولتی در سال ۱۳۹۴ حداکثر حدود ۱۴۵ هزار میلیارد ریال باشد. در این صورت کسری ۳۵ هزار میلیارد ریالی از این محل پیش‌بینی می‌شود.

۹-۲. تصمیم‌گیری نسبت به طرح‌های عمرانی

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه ۱۳۹۴، حدود ۴۷۸ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۳ (۴۱۲ هزار میلیارد ریال) حدود ۱۶ درصد رشد داشته است. از این مقدار ۴۲۴ هزار میلیارد ریال ملی و ۵۴ هزار میلیارد ریال برای طرح‌های استانی است. با توجه به اینکه بنابر پیش‌بینی‌های ارائه شده توسط دولت عملکرد اعتبارات عمرانی در سال ۱۳۹۳ تا پایان سال حدود ۳۰۰ هزار میلیارد ریال خواهد بود (که البته بستگی به میزان تحقق منابع در چند ماه آینده خواهد داشت) و با در نظر گرفتن اینکه دولت با محدودیت جدی در منابع مواجه است، رقم ۴۷۸ هزار میلیارد ارائه شده در لایحه خوشبینانه به نظر می‌رسد.

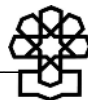
کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی و نبود چشم‌انداز مثبت برای افزایش آن و همچنین عدم اطمینان از رفع تحریم‌های بین‌المللی، ضرورت تخصیص منابع محدود به مصارف با اولویت را دوچندان کرده است. برای این منظور محورهایی که در بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۴ درباره طرح‌های عمرانی باید مورد توجه نمایندگان قرار گیرد عبارتند از:

- بررسی سرجمع اعتبارات در نظر گرفته شده برای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای،
- عدم تصویب طرح عمرانی جدید.

- با توجه به محدودیت‌های موجود، توزیع منابع بین همه طرح‌های عمرانی عملاً کارآیی منابع را به شدت کاهش خواهد داد، لذا تداوم سیاست دولت در سال گذشته مبنی بر تخصیص منابع به طرح‌های اولویت‌دار و با پیشرفت فیزیکی بالا قابل توصیه است.

۱۰-۲. هزینه‌های حقوق و دستمزد

در لایحه بودجه ۱۳۹۴ مبلغ حدود ۷۲۷ هزار میلیارد ریال (یعنی، ۴۳/۸ درصد اعتبارات هزینه‌ای) صرف پرداخت هزینه‌های پرسنلی وزارتخانه‌ها، مؤسسات و سازمان‌های دولتی و نهادهای نظامی و انتظامی خواهد شد. همچنین در سال ۱۳۹۴، مبلغ حدود ۳۷۵ هزار میلیارد ریال (یعنی، ۲۲/۵ درصد اعتبارات هزینه‌ای) نیز برای پرداخت حقوق بازنشستگان، وظیفه‌بگیران و مستمری‌بگیران کشوری و لشگری و حقوق جانبازان حالت اشتغال و والدین شهدا هزینه خواهد شد. در مجموع در سال ۱۳۹۴ مبلغ ۱۱۰۲ هزار میلیارد ریال (۶۶/۳ درصد اعتبارات هزینه‌ای) صرفاً برای پرداخت حقوق و مزایای شاغلین و بازنشستگان هزینه خواهد شد. با توجه به وضعیت صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح (نسبت بیمه شده به بازنشسته) و سازمان تأمین اجتماعی ممکن است که طی سال‌های آتی سهم قابل توجهی از اعتبارات هزینه‌ای (جاری) دولت صرف پرداخت حقوق بازنشستگان کشور شود. بروز چنین وضعیتی قطعاً مشکلات پیچیده‌ای را در آینده به همراه خواهد داشت، لذا شایسته است حل این مشکل از هم‌اکنون در دستور کار قرار گیرد.

۱۱-۲. تغییر شیوه انجام برخی وظایف دولت

یکی از راهبردهای دولت در تنظیم لایحه بودجه، پیش‌بینی احکامی برای تغییر در شیوه انجام وظایف و تکالیف دستگاه‌های اجرایی با رویکرد خرید خدمت به‌جای ارائه مستقیم خدمات و کاهش تصدیگری بوده است. این رویکرد از سنوات قبل آغاز شده است اما در لایحه بودجه ۱۳۹۴ به‌صورت پررنگ‌تری به آن پرداخته است. اجاره واحدهای خدماتی، رفاهی، مجتمع‌های فرهنگی و هنری به اشخاص صاحب صلاحیت (موضوع بند «ل» تبصره «۳»)، اجازه واگذاری و تغییر کاربری اموال غیرمنقول به وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی و غیره (موضوع بند «م» تبصره «۳») و اجازه واگذاری واحدهای خدمت‌رسانی و فروش طرح‌های عمرانی به تمامی دستگاه‌های اجرایی (موضوع بند «ن» تبصره «۳») از جمله این موارد است. اگرچه موضوع تغییر شیوه انجام وظایف دولت و اعمال حاکمیت به‌جای تصدیگری از اصول پذیرفته شده در اصلاح مدیریت بخش عمومی است، اما با توجه به آنکه این موضوع با حقوق عامه مردم سروکار دارد و دارای ابعاد اجتماعی، اقتصادی عملیاتی و مالی فراتر از یک سال مالی است، ارائه لایحه و تصویب قانونی مستقل در این باره ضروری است.

۱۲-۲. تبصره‌های لایحه

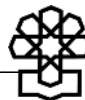
لایحه بودجه ۱۳۹۴ شامل حجم زیادی از احکام قانونی است. تعدادی از این احکام در لایحه پیشنهادی دولت تحت عنوان «الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» و طرح نمایندگان مجلس شورای اسلامی تقریباً با همان محتوی (که

اخیراً بررسی آن در صحن مجلس شورای اسلامی به پایان رسید) وجود دارد. همچنین تعدادی از احکام پیشنهادی دولت در لایحه بودجه در مصوبه کمیسیون تخصصی درباره لایحه «حمایت از تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» (که هم‌اکنون در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار دارد) تکرار شده است. همچنان‌که در جدول پیوست مشخص است علاوه بر موارد مزبور تعداد زیادی از احکام (۱۱۴ بند) نیز توسط دولت پیشنهاد شده است که برخی از آنها دارای اشکالات فراوانی از جهت عدم رعایت اصول بودجه‌ریزی است، تصمیم‌گیری درباره نحوه بررسی احکام مشترک نیازمند برنامه‌ریزی است.

۳. ترکیب منابع و مصارف

ترکیب کلی منابع و مصارف عمومی لایحه بودجه ۱۳۹۴ با تأکید بر راهبردهای اصلی دولت در جدول ۳ نشان داده شده است. درباره منابع و مصارف عمومی لایحه بودجه ۱۳۹۴ ذکر نکات زیر ضروری است:

۱. ترکیب منابع و مصارف لایحه بودجه ۱۳۹۴ ضمن اینکه در برخی حوزه‌ها شفافیت بیشتری نسبت به سال قبل دارد، اما همچنان از ابهامات فراوانی نیز برخوردار است. از جمله این عدم شفافیت‌ها و ابهام‌ها می‌توان به درج احکامی در خصوص نحوه مصرف منابع صندوق توسعه ملی، احکام و تکالیفی در حوزه صلاحیت سیاستگذار پولی (مانند پرداخت تسهیلات و غیره)، استفاده از انواع منابع تعهدزا و فروش اموال و دارایی‌ها اشاره کرد. در مورد اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها نیز ابهام وجود دارد. درباره اعتبارات متفرقه نیز به‌رغم کاهش بخش هزینه‌ای آن، سهم اعتبارات تملک

دارایی‌های سرمایه‌ای افزایش یافته است. ضمن آنکه همچنان بخش قابل توجهی از بودجه عمومی را به خود اختصاص می‌دهد که این امر با بودجه‌ریزی عملیاتی و با اصول متعدد بودجه‌ریزی مانند شفافیت و پاسخگویی مغایر است.

۲. مقایسه ارقام پیش‌بینی شده در لایحه به‌ویژه در سمت منابع با توجه به پیش‌بینی عملکرد سال جاری بیانگر آن است که آنچه در عمل اتفاق خواهد افتاد با تصویر ارائه شده در لایحه بودجه متفاوت است (نمودار). برای ارائه این تصویر با توجه به افت شدید قیمت نفت و تداوم وضعیت فعلی تحریم‌ها، فرض می‌شود در سال ۱۳۹۴ میانگین قیمت هر بشکه نفت حدود ۷۰ دلار، میزان صادرات نفت و میعانات حدود ۱/۳۲ میلیون بشکه در روز و سهم صندوق توسعه ملی و شرکت نفت به ترتیب ۲۰ و ۱۴/۵ درصد باشد که با نرخ تسعیر ارز ۲۸،۵۰۰ ریالی، سهم دولت از عواید نفتی تا پایان سال آینده به رقمی حدود ۶۳۰ هزار میلیارد ریال خواهد رسید. با توجه به پیش‌بینی عملکرد سال جاری پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۹۴ درآمدها (شامل درآمدهای مالیاتی، منابع حاصل از مالکیت دولت و فروش اموال در بخش واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای) حدود ۱،۱۱۶ هزار میلیارد ریال و واگذاری دارایی‌های مالی (شامل واگذاری شرکت‌های دولتی) حدود ۱۷۸ هزار میلیارد ریال محقق شود. بنابراین مجموع منابع عمومی قابل تحقق دولت در سال آینده حدود ۱،۹۲۴ هزار میلیارد ریال خواهد بود.

در سمت مصارف، با توجه به عملکرد سال‌های گذشته و پیش‌بینی عملکرد سال جاری، پیش‌بینی می‌شود اعتبارات هزینه‌ای در سال ۱۳۹۴ در حدود ۱،۶۷۳ هزار میلیارد ریال تحقق پیدا کند. با احتساب هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر در سال ۱۳۹۴ انتظار می‌رود دولت حداقل ۴۷ هزار میلیارد ریال از تملک دارایی‌های مالی را پرداخت کند. با

احتساب این دو رقم، مصارف ضروری و اجتناب‌ناپذیر در سال ۱۳۹۴ بالغ بر ۱,۷۲۰ هزار میلیارد ریال خواهد بود.

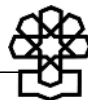
با کسر مجموع منابع عمومی قابل تحقق از مصارف ضروری و اجتناب‌ناپذیر، آنچه در سال ۱۳۹۴ برای اختصاص به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (طرح‌های عمرانی) باقی خواهد ماند مبلغی در حدود ۲۰۴ هزار میلیارد ریال است.

جدول ۳. ترکیب کلی منابع و مصارف عمومی لایحه بودجه ۱۳۹۴

با تأکید بر راهبردهای اصلی دولت (هزار میلیارد ریال)

ردیف	منابع	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳	ردیف	مصارف	لایحه ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۳
۱	منابع غیرنفتی	۱,۵۳۳	۱,۳۳۴	۱	هزینه‌های جاری دولت	۱,۶۶۰	۱,۴۹۳
۱-۱	سود سهام شرکت‌های دولتی	۱۲۰	۱۱۵	۱-۱	یارانه (فصل چهارم)	۱۵۶	۲۱۲
۱-۲	درآمدهای مالیاتی	۸۶۱	۷۰۲	۱-۲	جبران خدمات کارکنان (فصل اول)	۶۴۵	۶۵۱
۱-۳	سایر	۵۵۲	۵۱۷	۱-۳	رفاه اجتماعی (فصل ششم)	۴۸۷	۳۱۲
				۱-۴	سایر	۳۷۲	۳۱۸
۲	منابع حاصل از نفت	۷۱۰	۷۷۷	۲	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۴۷۸	۴۱۲
				۲-۱	پیوست شماره ۱ (طرح‌های ملی)	۲۴۷	۱۸۶
				۲-۲	ردیف‌های متفرقه	۱۷۵	۱۶۵
				۲-۳	طرح‌های عمرانی استانی	۵۶	۶۱
				۳	تملك دارایی‌های مالی	۱۰۵	۲۰۶
	جمع	۲,۲۴۳	۲,۱۱۱		جمع	۲,۲۴۳	۲,۱۱۱

مآخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور و قانون بودجه سال ۱۳۹۳.

۴. محورهای اصلی تصمیم‌گیری مجلس شورای اسلامی

نقش اصلی مجلس شورای اسلامی (حقوق قوه مقننه) در فرآیند بودجه را می‌توان در سه محور زیر خلاصه کرد:

الف) بررسی و تأیید پیش‌بینی‌ها درباره تجهیز منابع و تخصیص مصارف،

ب) ارزیابی نتایج اجرایی پیش‌بینی‌های مزبور،

ج) نظارت بر اجرای بودجه مطابق قوانین و بررسی نتایج حاصله از عملیات دولت.

چارچوب لازم برای تأمین این نقش در اصول قانون اساسی به‌ویژه اصول پنجاه و دوم

(۵۲)، پنجاه و سوم (۵۳) و پنجاه و پنجم (۵۵) فراهم شده است. مسئولیت‌های مالی

تهیه‌کنندگان بودجه مستلزم ایجاد اطمینان از صحت و دقت پیش‌بینی‌های درآمدی و

هزینه‌ای است و معیار صحت و دقت در وصول منابع عمومی و اختصاص آن به مصارف

عمومی، رعایت قوانین موضوعه است.

بررسی انجام شده در قسمت اول این گزارش نشان داد که رشد اقتصادی کشور در

سطح پایینی است و کشور با دشواری‌هایی در صادرات نفت و نقل و انتقال منابع حاصل از

آن روبرو است. در چنین شرایطی:

● کشور نیازمند یک برنامه کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت برای تغییر سازوکار

استفاده از درآمدهای نفتی است که در قالب اصلاح مدیریت بخش عمومی باید در

دستور کار قوای مجریه، مقننه و قضائیه قرار گیرد.

● با توجه به محدودیت منابع برای طرح‌های عمرانی لازم است تا با تأکید بر

شاخص‌ها و معیارهای مشخص و رعایت عدالت منطقه‌ای از پیشنهاد دولت جهت

اولویت‌بندی طرح‌های عمرانی حمایت شود.

- هر یک ریالی که به اعتبارات هزینه‌ای اضافه شود به همان میزان از اعتبارات عمرانی کاسته خواهد شد، لذا ارائه پیشنهادهایی که به افزایش سقف هزینه‌های جاری منجر می‌شود در شرایط کنونی به هیچ وجه قابل توصیه نیست.
- قانون برنامه پنجم توسعه در زمانی به تصویب رسید که کشور در شرایط تحریم و نوسان شدید قیمت نفت قرار نداشت. در سه سال اخیر به دلیل تحریم‌ها، منابع دولت کاهش یافته است، لذا اجرای بسیاری از تکالیف قانون برنامه پنجم توسعه که نیازمند اختصاص منابع مالی است امکانپذیر نیست و انتظار اجرای آن فراتر از توان مالی دولت است.
- با توجه به شرایط عدم اطمینان موصوف، توصیه اکید آن است که جهت اجرای احتیاط‌آمیز بودجه سازوکار لازم در احکام بودجه پیش‌بینی شود.

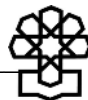
نمودار پیش‌بینی عملکرد منابع و مصارف عمومی دولت در سال ۱۳۹۴

(هزار میلیارد ریال)

مصارف هزینه‌ای و مالی	منابع
۱۶۷۳ پیش‌بینی عملکرد اعتبارات هزینه‌ای	۶۳۰ پیش‌بینی منابع حاصل از نفت
۴۷ تملک دارایی‌های مالی	۱۲۹۴ پیش‌بینی عملکرد منابع غیرنفتی
۱۷۲۰ جمع	۱۹۲۴ جمع

منابع در دسترس برای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (طرح‌های عمرانی)
۲۰۴

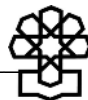

پیوست

جدول مقایسه تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور با مصوبه مجلس شورای اسلامی درباره «طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت» و گزارش کمیسیون مشترک در مورد «لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور».

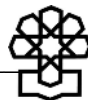
گزارش کمیسیون در مورد لایحه رفع موانع تولید (مواد)	مصوبه طرح تنظیم (مواد)	لایحه بودجه ۱۳۹۴ (تبصره‌ها)
		ماده واحده
		۱
	۱- الف	۲- الف
	۲- ی	۲- الف- ۱
	۱- الف- ۱	۲- الف- ۲
	۱- الف- ۲	۲- الف- ۳
	۱- ب	۲- ب
	۱- ج	۲- ج
	۱- د	۲- ج (پاراگراف آخر)
	۱- بند الحاقی ۳	۲- د
	۱- ه	۲- ه
	۱- و	۲- و
	۱- ز	۲- ز
		۲- ح
	ماده الحاقی ۳۱	۲- ط
		۲- ی

گزارش کمیسیون در مورد لایحه رفع موانع تولید (مواد)	مصوبه طرح تنظیم (مواد)	لایحه بودجه ۱۳۹۴ (تبصره‌ها)
		ک-۲
	۱-ز-پاراگراف الحاقی	ل-۲
	۱-ط	م-۲
		ن-۲
		س-۲
		ع-۲
		ف-۲
		۳-الف
		۳-ب
		۳-ج
		۳-د
		۳-ه
	۳	۳-و
		۳-ز
	۴	۳-ح
	۵	۳-ط
	۵	۳-ی
		۳-ک
	۶	۳-ل
	۷	۳-م
		۳-ن
	ماده الحاقی ۳۳	۳-س
		۳-ع
		۳-ف
		۳-ص

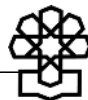
گزارش کمیسیون در مورد لایحه رفع موانع تولید (مواد)	مصوبه طرح تنظیم (مواد)	لایحه بودجه ۱۳۹۴ (تبصره‌ها)
تبصره «۴» ماده (۲) لایحه		۳- ق
ماده (۲۶)		۳- ر
		۴- الف
مشابه ۴-ث-۱ و ۴-ث-۲ الحاقی		۴- ب
مشابه ۴-ث-۱ و ۴-ث-۲ الحاقی		۵- الف
	ماده الحاقی (۱۹)	۵- ب
		۵- ج
مشابه ۴-ث-۱ و ۴-ث-۲ الحاقی	ماده الحاقی (۱۱)	۵- د
	ماده الحاقی (۱۱) - تبصره «۱»	۵- ه
		۵- و
		۵- ز
ماده ۶		۵- ح
	۱۰	۵- ط
		۵- ی
		۵- ک
		۵- ل
		۵- م
		۶- الف
		۶- ب
		۶- ج
	ماده الحاقی ۴۹	۶- د
		۶- ه
		۶- و
		۶- ز
		۶- ح

گزارش کمیسیون در مورد لایحه رفع موانع تولید (مواد)	مصوبه طرح تنظیم (مواد)	لایحه بودجه ۱۳۹۴ (تبصره‌ها)
		۶-ط
		۶-ط-۱
مشابه ماده ۱۰		۶-ط-۲
		۶-ط-۳
		۶-ط-۴
		۶-ط-۵
ماده ۲		۶-ی
ماده ۲		۶-ک
		۶-ل
	ماده الحاقی ۵۷	۷-الف
		۷-ب
		۷-ج
	۴۴	۷-د
		۷-ه
		۸-الف
		۸-ب
		۸-ج
		۸-د
		۹-الف (مالیاتی)
		۹-ب (مالیاتی)
		۹-ج (مالیاتی)
		۹-د (مالیاتی)
		۹-ه
		۹-و
		۹-ز

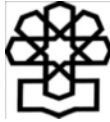
گزارش کمیسیون در مورد لایحه رفع موانع تولید (مواد)	مصوبه طرح تنظیم (مواد)	لایحه بودجه ۱۳۹۴ (تبصره‌ها)
		ح-۹
	۴۷	ط-۹
		ی-۹
		ک-۹ (مالیاتی)
		ل-۹
		م-۹
		۱۰-الف
		۱۰-ب
ماده ۱۳		۱۰-ج
	۱۱-الف	۱۱-الف
	۴۵	۱۱-ب
ماده ۱۵		۱۱-ج
ماده ۱۵		۱۱-د
		۱۱-ه
		۱۱-و
		۱۱-ز
		۱۱-ک
		۱۲-الف
		۱۲-ب
		۱۲-ج
		۱۳-الف-۱
	۵۱	۱۳-الف-۲
		۱۳-الف-۳
		۱۳-ب
	۱۶	۱۳-ج

گزارش کمیسیون در مورد لایحه رفع موانع تولید (مواد)	مصوبه طرح تنظیم (مواد)	لایحه بودجه ۱۳۹۴ (تبصره‌ها)
	۱۷	د-۱۳
		ه-۱۳
	۱۸	و-۱۳
		ز-۱۳
		ح-۱۳
		ط-۱۳
	۳۱	ی-۱۳
		ک-۱۳
	۳-۳۸	الف-۱۴
	ماده الحاقی ۵۸	ب-۱۴
	۱۹	ج-۱۴
		د-۱۴
	۲۰	ه-۱۴
		و-۱۴
		ز-۱۴
	۳۹	ح-۱۴
	ماده الحاقی ۲۷	الف-۱۵
		ب-۱۵
		ج-۱۵
	ماده الحاقی ۲۸-ج	د-۱۵
		د-۱۵ تا ۶
	ماده الحاقی ۲۶	ه-۱۵
		الف-۱۶
		ب-۱۶
		ج-۱۶

گزارش کمیسیون در مورد لایحه رفع موانع تولید (مواد)	مصوبه طرح تنظیم (مواد)	لایحه بودجه ۱۳۹۴ (تبصره‌ها)
	۲۱	د-۱۶
	۲۲	ه-۱۶
		و-۱۶
		ز-۱۶
		ح-۱۶
		ط-۱۶
	۲۳	الف ۱۷
	۲۴	ب-۱۷
		الف-۱۸
	ماده الحاقی ۴۷	ب-۱۸
	۵۲	ج-۱۸
		د-۱۸
	ماده الحاقی ۴۸	ه-۱۸
		و-۱۸
۱۸ الحاقی		ز-۱۸
	۵۰	الف-۱۹
	ماده الحاقی ۲۵	ب ۱۹
	۲۵ (پاراگراف اول)	ج ۱۹
		د-۱۹
	۲۶	ه-۱۹
	ع-۳۷	۱-و-۱۹
		۲-و-۱۹
		۳-و-۱۹
		ز-۱۹
	۲۷	ح-۱۹

گزارش کمیسیون در مورد لایحه رفع موانع تولید (مواد)	مصوبه طرح تنظیم (مواد)	لایحه بودجه ۱۳۹۴ (تبصره‌ها)
	۲۸	۱۹- ط
		۱۹- ی
		۱۹- ک
		۱۹- ل
		۱۹- م
		۱۹- ن
		۱۹- س
		۲۰- الف
		۲۰- ب
		۲۰- ج
		۲۰- د
		۲۱- الف
		۲۱- ب تا ۵
		۲۱- ج
		۲۱- د
		۲۱- ه
		۲۲-

شماره مسلسل: ۱۴۰۴۱

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ۱. نکات مهم و محورهای تصمیم‌گیری (ویرایش اول)

نام دفتر: مطالعات بخش عمومی (گروه بودجه)

تهیه و تدوین‌کنندگان: محمدتقی فیاضی، میثم پیله‌فروش، محمدرضا مالکی،

سعید توتونچی ملکی، احسان آقاجانی، صمد عزیزنژاد، توحید آتش‌بار، سعید حاتمی‌زاده

ناظران علمی: محمد قاسمی، بیژن رحیمی‌دانش، رضا زمانی

متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۹/۲۰